

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.III.30.001/2021/5.

A Debreceni Ítéltábla a felperes neve (címe, ügyintéző: dr. Tóth Gyöngyi kamarai jogtanácsos) által képviselt Nemzeti felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Gombkötő Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Gombkötő Péter ügyvéd - ügygondnok) által képviselt alperes neve (ismeretlen helyen tartózkodó, bejelentett lakcíme: címe) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének a megállapítása iránt indított perben a Debreceni Törvényszék 2020. november 18. napján kelt 10.G.40.139/2020/14. számú ítélete ellen az alperes 15. sorszámú fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tanácsülésen - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ügygondnok díját 15 000 (Tizenötezer) Ft-ban állapítja meg, és felhívja az elsőfokú bíróságot, hogy gondoskodjon a bírósági gazdasági hivatal megkeresésével annak az El.59/2020. szám alatt letétbe helyezett összegből történő kiutalásáról, és a fennmaradó összeg visszautalásáról.

Kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 15 000 (Tizenötezer) Ft másodfokú perköltséget, valamint felhívásra, az abban foglaltak szerint az államnak 48 000 (Negyvennyolcezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletében megállapította, hogy az alperes a L. Kft. ügyvezetőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével látta el, és ezzel okozati összefüggésben a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése 2 928 155 Ft erejéig meghiúsulhat.
- Az alperes ügygondnokának a díját 30 000 Ft-ban állapította meg, és rendelkezett annak a kiutalásáról. Kötelezte az alperest a felperesnek 10 000 Ft perköltség 15 napon belüli, valamint 36 000 Ft feljegyzett eljárási illetéknek az állam javára, felhívásra történő megfizetésére.
- [2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a cégjegyzékbe 2016. június 9-én bejegyzett L. Kft. tagja és ügyvezetője 2018. március 6. napjától az alperes volt. A cég ettől az időponttól kezdődően fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. A 2019. évi éves beszámoló és mérleg közzé lett téve.

A L. Kft. fizetéseképtelenségét a Debreceni Törvényszék a felperes kérelmére indult eljárásban a 2018. június 15-én meghozott 4.Fpkh.128/2018/4. számú végzésével állapította meg, és rendelte el az adós felszámolását. Az alperes nem vette fel a kapcsolatot a kijelölt felszámolóval, nem teljesítette az irat- és vagyonátadási kötelezettségét.

A felperes a 2020. január 20-án előterjesztett keresetében annak a megállapítását kérte, hogy az alperes, mint a L. Kft. ügyvezetője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el a vezetői feladatait, és ezáltal a hitelezői követelések kielégítése 2 928 155 Ft erejéig megghiúsulhat. Arra hivatkozott, hogy mivel az alperes nem tett eleget a Cstv. 31. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségeinek, ezért neki kell bizonyítania azt, hogy a fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet nem az ő vezetői tisztségének az időtartama alatt következett be, valamint, hogy ha ez a helyzet fennállt, a vezetési feladatai ellátása során figyelembe vette a hitelezői érdekeket is. A módosított keresete szerint azt állította, hogy az adós 2018. március 6. napjától kezdve volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben.

Az elsőfokú bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó alperes részére ügygondnokot rendelt ki, aki az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint az alperes irat- és vagyonátadási kötelezettsége teljesítésének elmulasztása érdemben nem befolyásolta a hitelezői követelések kielégítésének a lehetőségét. Azt nem vitatta, hogy a hitelezői követelések kielégítése 2 928 155 Ft erejéig veszélyeztetve van.

A Debreceni Törvényszék a 11.Fpk.128/2018/4. számú, e részében 2020. május 1-jén jogerőre emelkedett végzésével az adós felszámolási eljárását egyszerűsített módon befejezte és az adós gazdálkodó szervezetet megszüntette. A felszámolási eljárásban bejelentett 2 928 155 Ft összegű hitelezői igény kielégítetlen maradt, mert az adós vagyona a felszámolási költségeket sem fedezte.

[3] Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1), (3)-(5) bekezdései alapján kifejtette, hogy mivel az alperes a felszámolási eljárás során nem tett eleget az irat- és vagyonátadási kötelezettségének, ezért a perben neki kellett azt bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. E körben az alperesnek nem volt bizonyítási indítványa, ezért az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a L. Kft. a felperes keresetében megjelölt 2018. március 6. napjától kezdődően fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

Az alperesnek arra nézve sem volt bizonyítási indítványa, hogy az ügyvezetési feladatait a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el. Az alperes ténykedésével, illetve az adós cég működésével kapcsolatos körülmények megállapítása érdekében meghallgatni indítványozott, az adós könyvelését végző Mné K.M. tanú pedig az ügyben jelentőséggel bíró ismeretekkel nem rendelkezett.

Az időközben jogerősen befejezett felszámolási eljárás adatai alapján megállapította, hogy a hitelezői követelések kielégítése 2 928 155 Ft erejéig megghiúsult. Az alperes felelőssége megállapításához szükséges, a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsulása és az alperes, mint vezető tisztségviselő mulasztása közötti ok-okozati kapcsolatot pedig a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írt vélelem alkalmazásával, arra a tényre alapítva állapította meg, hogy a vezető tisztségviselő mulasztása következtében a felszámolási eljárásban hiányoztak az adós cég vagyonára vonatkozó információk, ez pedig kihatott mind a felszámoló tevékenységére, mind a hitelezők érdekeire. E körben utalt a Cstv. 2017. július 1-jét megelőző rendelkezéseire, amelyek az irat- és vagyonátadási kötelezettség teljesítésének elmaradása esetén vélelmet állítottak fel a hitelezői érdekek sérelmére, és az kiterjedt az ok-okozati összefüggés fennállására is.

Az alperes mentesülését eredményező körülményt az alperes ügygondnoka nem jelölt meg, és ilyen a per iratanyagában sem volt található. Az elsőfokú bíróság az ügygondnoknak az e körben előadott érvelésével összefüggésben kifejtette, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése a bizonyítási érdeket szabályozza, és nem a felelősséget megalapozó magatartásokat jelöli meg, illetve nem a vezetői

magatartás és a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsulása között teremti meg az ok-okozati összefüggést. Ez azt is jelenti, hogy az alperes hitelezői érdekeket sértő magatartása nem a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) - d) pontjaiban felsorolt kötelezettségek teljesítésének az elmaradása volt, ebből következően annak sincs jelentősége, hogy ez a mulasztás összefüggésben áll-e a hitelezői érdekek sérelmével.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetével egyezően döntött az alperes felelősségének a megállapításáról, és a Pp. 83. § (1) bekezdése alkalmazásával a pereszes alperest kötelezte a felperes perköltsége és a feljegyzett kereseti eljárási illeték megfizetésére. Rendelkezett az alperest képviselő ügygondnok megállapított díjának a kifizetéséről is.

- [4] Az alperes a fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének az elutasítását, valamint a felperesnek az első és másodfokú perköltsége - ennek keretében a 32/2017. (XII.27.) IM rendelet 5. § (1) szerint meghatározott nettó összegű ügyvédi munkadíja - megfizetésére kötelezését kérte.

Fenntartotta az ellenkérelmében a felperesi kereset vitatása körében előadottakat. Vitatta a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének a megállapított időpontját is. A 2017. évi mérleg adatai alapján állította, hogy 2017. december 31-én nem állt fenn az adósnál a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet. Az elsőfokú ítéletben megállapított időpont ellentmond az alperes és az adós korábbi ügyvezetője, T.R. között 2018. március 6. napján létrejött - a fellebbezéshez mellékelte - üzletrész-átruházási szerződésben foglaltaknak is, abban ugyanis nincs szó fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetről, csupán annyit rögzítettek a felek, hogy a cégnek az adott időpontban 1 336 000 Ft adótartozása van. A fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet akkor következik be, ha az adós nem képes kifizetni a tartozását likvid vagyon hiányában (objektív feltétel), és erről a vezető tisztségviselő tudomást szerez vagy gondos eljárás mellett tudomást szerezhetett volna (szubjektív feltétel). Nem áll fenn azonban, ha a tartozások esedékességgel kifizetésére az adós képes, de a fizetési kötelezettségének egyéb okból nem tesz eleget. Az objektív feltétel bekövetkezése a 2017. évi mérleg adatok alapján nem állapítható meg, és mivel a 2018. évi mérleg és beszámoló nem áll rendelkezésre, ezért az elsőfokú bíróság megalapozatlanul határozta meg a fizetésképtelenséget fenyegető helyzet bekövetkezésének az időpontját.

Hivatkozott arra, hogy a felszámoló jelentése szerint az adós sem vagyonnal, sem bevétellel, sem bankszámlával nem rendelkezett. Vitatta, hogy jogszerű annak a megállapítása, miszerint az, hogy az alperes elmulasztotta az irat- és vagyonátadási kötelezettsége teljesítését, ok- okozati összefüggésben áll az adós vagyonának a csökkenésével. Érvéle szerint magának a vagyonvesztésnek a ténye és a mértéke sem lett bizonyítva, és az sem, hogy az alperes intézkedésével okozati összefüggésben következett be vagyoncsökkenés az adósnál. Mivel a 2018. évi beszámoló, illetve az irat- és vagyonátadási kötelezettség elmulasztása miatt a 2018. évi gazdálkodást részletes adatai nem állnak rendelkezésre, ezért fenntartotta azt az álláspontját, miszerint az sem állapítható meg, hogy az alperes nem tette meg a szükséges intézkedéseket a hitelezői veszteségek elkerülése érdekében. Nem állapítható meg tehát a keresetben hivatkozott, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott egyik feltétel sem.

- [5] A felperes az ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a 2018. március 6-án kelt üzletrész-adásvételi szerződés nem tartalmaz arra vonatkozóan semmit, hogy bármilyen vagyonelem átadásra került volna az üzletrész értékesítéskor, ezért nem bizonyítja azt, hogy a 2017. évi beszámolóban kimutatott vagyon ténylegesen a társaság rendelkezésére állt a szerződés aláírásának az időpontjában, és fedezetet nyújthatott volna az elismert adótartozás kiegyenlítésére. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint az alperes mulasztása következtében a perben a bizonyítási teher átfordult, az alperes pedig nem tudta bizonyítani azt, hogy 2018. március 6-án a társaság nem

volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben. Hangsúlyozta, hogy az alperes mulasztása miatt a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében szabályozott vélelmet kell alkalmazni, hiszen az adatok hiánya folytán a hitelezőtől nem várható el az adós vagyoni helyzetére, belső viszonyaira vonatkozó bármely tényállítás bizonyítása.

[6] A fellebbezés alaptalan.

[7] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítéletet több okból támadta:

- 1.) Vitatta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének az elsőfokú bíróság által a módosított kereseti kérelemmel egyezően meghatározott időpontját.
- 2.) Vitatta, hogy ok-okozati összefüggés állna fel az alperes mulasztása és az adós vagyonának a csökkenése között.
- 3.) Érvelése szerint a sem volt megállapítható, hogy az adós vagyonszökkenése az alperes intézkedéseivel állna ok- okozati összefüggésben, illetve
- 4.) magának a vagyonvesztésnek a ténye és mértéke sem lett bizonyítva.
- 5.) Hiányolta, hogy az elsőfokú bíróság azt sem állapította meg, hogy az alperes nem tette meg a szükséges intézkedéseket a hitelezői veszteségek elkerülése érdekében.

A fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet bekövetkezésének a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerint - az alperes ügygondnokának a helyes álláspontjával egyezően - azt az időpontot kell tekinteni, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látniuk kellett, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

Az elsőfokú bíróság által alkalmazott Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében szabályozott esetben - amikor az alperes nem tett eleget a beszámoló készítési, illetve a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) - d) pontjai szerinti irat- és vagyonátadási kötelezettségének - éppen az iratok hiánya miatt a bizonyítási teher átfordul, és a perben az alperesnek kell bizonyítania a felperes kereseti tényállításával szemben, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet.

[8] Az elsőfokú bíróság ennek az időpontját azért állapította meg a felperes keresetében megjelölt időpontban (az ítélet 19. pontja szerint), mert az alperes más időpontot nem jelölt meg a perben, e körben nem volt bizonyítási indítványa. A felperes a 13. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítetten módosította a keresetét akként, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontjaként nem az eredetileg megjelölt 2017. december 31. napját, hanem 2018. március 6. napját jelölte meg. Az alperes ezt vitató nyilatkozatot sem azon a tárgyaláson, sem utóbb, a tárgyalás berekesztését megelőző tárgyaláson nem tett (14. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) az elsőfokú bíróságnak a 13. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített, a feleket terhelő bizonyítási teherről adott tájékoztatása ellenére.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 373. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésben és a másodfokú eljárás során - a (2)-(5) bekezdésben foglalt kivételekkel - a keresetet, viszontkeresetet és a beszámítást (e §-ban a továbbiakban együtt: kereset), illetve az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye. A kereset-, illetve ellenkérelem-változtatást elutasító végzést a másodfokú bíróság legkésőbb az ítéletében vagy az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzésében indokolja.

Az alperesnek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját vitató fellebbezési hivatkozása a Pp. 373. § (1) bekezdésébe ütköző ellenkérelem-változtatás, amit az ítéletábra a hivatkozott jogszabályhely alapján, mint meg nem engedett, elutasított a 4. sorszámú végzésével.

- [9] Megjegyzi az ítéletábra, hogy az alperesnek az e körben írt fellebbezési hivatkozásait érdemben egyébként sem vizsgálhatta, mivel az alperes az üzletrész adásvételi szerződés tartalmára az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott bizonyítékként, a Pp. 373. § (2), (3) bekezdései pedig nem teszik lehetővé a fellebbezésben új tény állítását, illetve az ügygondnok nem is hivatkozott olyan, önhibáján kívüli okra, amely valószínűsítette volna, hogy a hivatkozott szerződés az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a tudomására. Az pedig még a bizonyíték értékelhetősége esetén is irreleváns, hogy a fellebbezéshez mellékelte, 2018. március 6-án kelt üzletrész-adásvételi szerződés nem tartalmaz a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennállására vonatkozó rendelkezést, hiszen annak a bekövetkezése ténykérdés, a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében írt körülmények fennállása esetén állapítható meg, függetlenül attól, hogy arról a volt vezető tisztségviselő tájékoztatta-e az alperest az üzletrész átruházásakor.
- A perbeli esetben az alperes, mint vezető tisztségviselő mulasztása (az irat- és vagyonátadási, valamint az éves beszámoló készítési kötelezettsége nem teljesítése) miatt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének a felperes által megjelölt időpontjával szemben az alperesnek kellett volna bizonyítania (az elsőfokú bíróságnak a 13. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt tájékoztatásával egyezően) azt, hogy az az ügyvezetői tisztsége alatt nem következett be. Mivel az alperes ezt nem bizonyította a perben, e körben bizonyítási indítványt sem tett, ezért az elsőfokú bíróság megalapozottan fogadta el a felperes által megjelölt időpontot a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének az időpontjaként.
- [10] A vezető tisztségviselőnek Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelőssége akkor áll fenn, ha megállapítható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően a feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, és ezzel ok-okozati összefüggésben az adós vagyona csökkent, vagy meghíúsult a hitelezők követeléseinek a teljes mértékű kielégítése.
- A felperes a keresetében nem az adós vagyonának csökkenésére, hanem a hitelezők követeléseinek teljes mértékű kielégítése meghíúsulására hivatkozva kérte az alperes felelősségének a megállapítását. Az alperes fellebbezésében az adós vagyonának csökkenését kétségbe vonó hivatkozások ezért a fellebbezés elbírálása során nem voltak értékelhetőek, mivel az elsőfokú bíróság sem az adós vagyonszökkenése miatt, hanem a hitelezői követelések teljes kielégítésének a bizonyított meghíúsulására tekintettel állapította meg az alperes felelősségét. Azt pedig, hogy a 2 928 155 Ft összegű hitelezői igények kielégítése teljes egészében meghíúsult, a per folyamatban léte alatt egyszerűsített módon befejezett felszámolási eljárás iratai igazolták.
- Az alperes mulasztása miatt a felperesnek nem álltak a rendelkezésére azok a számviteli dokumentumok, amelyekkel bizonyíthatta volna azt, hogy az alperes a hitelezői érdekeket sértő magatartást tanúsított, illetve, hogy azzal ok-okozati összefüggésben áll a hitelezői igények kielégítésének a meghíúsulása. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése éppen arra az esetre - ha a vezető nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) - d) pontjai szerinti irat- és vagyonátadási, illetve a beszámoló letétbe helyezésére irányuló kötelezettségét -, az alperesre telepíti a bizonyítási érdeket, neki kell a kimentése körében bizonyítania azt, hogy a vezetői feladatait a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el (BDT2020. 4121).
- Az elsőfokú ítélet 14. pontja szerint az alperes által indítványozott tanúbizonyítás erre alkalmatlan volt, és ezt a megállapítást az alperes sem támadta a fellebbezésében.
- [11] Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés I. fordulata szerint helybenhagyta.
- [12] Az ítéletábra az alperest képviselő ügygondnok díját a 32/2017. (XII.27.) IM rendelet 5. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.23.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alkalmazásával 15 000 Ft összegben állapította meg, és a Pp. 77. § (7) bekezdése szerint rendelkezett annak a kifizetéséről.

Az ítéletábra a pereszes alperest a Pp. 101. § (1) bekezdése alkalmazásával kötelezte a feljegyzett 48 000 Ft fellebbezési eljárási illeték felhívásra történő, valamint a másodfokú, felperes által előlegezett 15 000 Ft összegű ügygondnoki díj 15 napon belüli megfizetésére a felperesnek.

Debrecen, 2021. február 11.

. Görög Attila sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró